Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

11 päivänä heinäkuuta 2013*

Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Immateriaalioikeus — Tekijänoikeus ja lähioikeudet — Kappaleen valmistamista koskeva yksinoikeus — Direktiivi 2001/29/EY — 5 artiklan 2 kohdan b alakohta — Sopiva hyvitys — Yksityistä kopiointia koskevan maksun, jonka tarkoituksena on hyvityksen rahoittaminen, periminen erotuksetta mutta siten, että se on mahdollisesti oikeus saada palautetuksi — Saatujen tuottojen osoittaminen osittain oikeudenhaltijoille ja osittain sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille — Yksityistä kopiointia koskevan maksun maksaminen kahteen kertaan, kun kyse on rajat ylittävästä liiketoimesta

Asiassa C-521/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on esittänyt 20.9.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.10.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Amazon.com International Sales Inc.,

Amazon EU Sàrl,

Amazon.de GmbH,

Amazon.com GmbH, selvitystilassa, ja

Amazon Logistik GmbH

vastaan

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.12.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

— Amazon.com International Sales Inc., Amazon EU Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon.com GmbH ja Amazon Logistik GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt G. Kucsko, Rechtsanwalt U. Börger ja avocat B. Van Asbroeck,

— Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH, edustajanaan Rechtsanwalt M. Walter ja U. Sedlaczek,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään A. Posch,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja S. Menez,

— Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna, M. Szpunar ja M. Drwięcki,

— Suomen hallitus, asiamiehenään M. Pere,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Samnadda ja F. Bulst,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.3.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10) 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Amazon.com International Sales Inc., Amazon EU Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon.com GmbH, selvitystilassa, ja Amazon Logistik GmbH (jäljempänä yhteisesti Amazon) ja toisaalta Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (jäljempänä Austro-Mechana) ja jossa on kyse viimeksi mainitun esittämästä vaatimuksesta, joka koskee Itävallan säännöstöön perustuvan korvauksen maksamista tallennusvälineiden markkinoille saattamisen perusteella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan 10, 11 ja 35 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(10) Voidakseen jatkaa luovaa ja taiteellista työtään tekijöiden tai esittäjien on saatava asianmukainen korvaus työnsä käyttämisestä, kuten myös tuottajien voidakseen rahoittaa tällaista työtä. Tuotteiden kuten äänitteiden, elokuvien tai multimediatuotteiden sekä esimerkiksi tilauspalvelujen kaltaisten palvelujen tuottamiseen vaadittavat investoinnit ovat merkittäviä. Henkistä omaisuutta koskevien oikeuksien riittävä oikeudellinen suoja on tarpeen, jotta tämän korvauksen saatavuus voidaan taata ja mahdollistaa näille investoinneille riittävä tuotto.

(11) Täsmällinen ja tehokas järjestelmä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suojaamiseksi on yksi tärkeimmistä keinoista varmistaa, että eurooppalaisella kulttuuria luovalla toiminnalla ja kulttuurituotannolla on käytettävissä tarpeelliset voimavarat, ja taata, että teosten tekijät ja esittäjät voivat toimia riippumattomina ja arvonsa mukaisesti.

– –

(35) Tietyissä poikkeus- tai rajoitustapauksissa oikeudenhaltijoiden olisi saatava sopiva hyvitys suojattujen teostensa tai muun aineistonsa käytön korvaamiseksi heille riittävällä tavalla. Tällaisen sopivan hyvityksen muotoa, yksityiskohtaisia järjestelyjä ja mahdollista tasoa määritettäessä olisi otettava huomioon kunkin tapauksen erityisolosuhteet. Näitä olosuhteita arvioitaessa käyttökelpoinen peruste voi olla kyseisestä toimesta oikeudenhaltijoille mahdollisesti aiheutuva haitta. Mikäli oikeudenhaltijat ovat jo saaneet maksun jossakin muussa muodossa, esimerkiksi osana lisenssimaksua, mitään erityistä tai erillistä maksua ei voida edellyttää. Sopivan hyvityksen tason määrittämisessä olisi otettava täysin huomioon, missä määrin direktiivissä tarkoitettuja teknisiä suojaustoimenpiteitä on käytetty. Tietyissä tilanteissa, joissa oikeudenhaltijalle koituva haitta on vähäinen, ei velvoitetta maksun suorittamiseen voi syntyä.”

4 Mainitun direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kappaleen valmistaminen on:

a) tekijöillä teostensa osalta;

b) esittäjillä esitystensä tallenteiden osalta;

c) äänitetuottajilla äänitteidensä osalta;

d) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta; ja

e) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.”

5 Saman direktiivin 5 artiklan, jonka otsikko on ”Poikkeukset ja rajoitukset”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista 2 artiklassa säädettyyn kappaleen valmistamista koskevaan oikeuteen seuraavissa tapauksissa:

– –

b) kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet, jotka on tehty yksityiseen käyttöön ja joiden käyttötarkoitus ei ole välittömästi tai välillisesti kaupallinen, edellyttäen, että oikeudenhaltijat saavat sopivan hyvityksen, jonka osalta otetaan huomioon 6 artiklassa tarkoitettujen teknisten toimenpiteiden soveltaminen kyseiseen teokseen tai aineistoon taikka niiden soveltamatta jättäminen;

– –”

Itävallan oikeus

6 Tekijänoikeuslain (Urheberrechtsgesetz), joka on annettu 9.4.1936 (BGBl. 111/1936), sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 uudella tekijänoikeuslailla (Urheberrechtsgesetz-Novelle 2003; BGBl. I 32/2003; jäljempänä UrhG) 42 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Kuka tahansa voi valmistaa teoksesta yksittäisiä kappaleita paperille tai vastaavalle välineelle henkilökohtaista käyttöään varten.

– –

(4) Kuka tahansa luonnollinen henkilö voi valmistaa yksittäisiä kappaleita teoksesta muille kuin 1 momentissa mainituille välineille yksityistä käyttöään varten ja muihin kuin välittömästi tai välillisesti kaupallisiin tarkoituksiin.

– –”

7 UrhG:n 42b §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Jos teoksesta, joka on lähetetty yleisradion kautta, asetettu käyttöön julkisesti tai tallennettu kaupallisessa tarkoituksessa valmistetulle kuvan- tai äänentallennusvälineelle, on sen luonteen vuoksi odotettava, että siitä valmistetaan kappaleita henkilökohtaiseen tai yksityiseen käyttöön 42 §:n 2–7 momentin nojalla tallentamalla se kuvan- tai äänentallennusvälineelle, tekijällä on oikeus asianmukaiseen korvaukseen (tyhjiä kasetteja koskeva korvaus), kun tallennusvälineet saatetaan markkinoille Itävallassa kaupallisessa tarkoituksessa vastikkeellisesti; tallennusvälineinä pidetään tyhjiä kuvan- tai äänentallennusvälineitä, jotka soveltuvat tällaiseen kappaleen valmistamiseen, tai muita kuvan- tai äänentallennusvälineitä, jotka on tarkoitettu tähän käyttöön.

– –

(3) Korvauksen ovat velvollisia maksamaan seuraavat henkilöt:

1. tyhjiä kasetteja koskevan korvauksen ja laitteita koskevan korvauksen osalta se, joka Itävallassa on ensimmäisenä saattanut markkinoille kaupallisessa tarkoituksessa vastikkeellisesti tallennusvälineet tai kappaleen valmistamiseen käytettävän laitteen;

   – –

(5) Ainoastaan yhteisvalvontajärjestöt voivat vedota 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun korvausoikeuteen.

(6) Yhteisvalvontajärjestö on velvollinen maksamaan takaisin asianmukaisen korvauksen

1. sille, joka vie ulkomaille tallennusvälineitä tai kappaleen valmistamiseen käytettävän laitteen ennen sen myymistä loppukuluttajalle

2. sille, joka käyttää tallennusvälineitä kappaleen valmistamiseen oikeudenhaltijan suostumuksella; on riittävää tehdä uskottavaksi, että suostumus on annettu.”

8 Yhteisvalvontajärjestöjä koskevan lain (Verwertungsgesellschaftengesetz), joka on annettu 13.1.2006 (BGBl. I 9/2006), 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Yhteisvalvontajärjestöt voivat perustaa edunsaajien ja heidän perheenjäsentensä etujen suojaamiseksi sosiaali- ja kulttuurialan laitoksia.

(2) Yhteisvalvontajärjestöt, jotka vetoavat oikeuteen saada tyhjiä kasetteja koskeva korvaus, ovat velvollisia perustamaan sosiaali- ja kulttuurialan laitoksia ja tilittämään näille 50 prosenttia kyseisestä korvauksesta saaduista tuloista, kun määrästä on ensin vähennetty vastaavat hallintokulut. – –

(3) Yhteisvalvontajärjestöjen on määrättävä täsmällisistä säännöistä, jotka koskevat niiden sosiaali- ja kulttuurialan laitosten maksamia avustuksia.

(4) Sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille maksettujen sellaisten varojen osalta, jotka ovat peräisin tyhjiä kasetteja koskevasta korvauksesta, liittokansleri voi määrätä asetuksella, mitkä seikat on otettava huomioon 3 momentin nojalla annettavissa säännöissä. Kyseisellä asetuksella on varmistettava erityisesti, että

1) yhtäältä sosiaali- ja toisaalta kulttuurialan laitoksille osoitettujen avustusten välinen suhde on tasapainossa

2) sosiaalialan laitosten osalta on mahdollista ensisijaisesti tukea yksittäisiä vaikeassa tilanteessa olevia edunsaajia

3) kulttuurialan laitoksille osoitetuilla avustuksilla edistetään edunsaajien etuja.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Austro-Mechana on tekijänoikeuksien yhteisvalvontajärjestö, joka käyttää tekijöiden ja lähioikeuksien haltijoiden oikeuksia ja jolla on oikeus saada UhrG:n 42b §:n 1 momentissa tarkoitettu tallennusvälineitä koskeva korvaus.

10 Amazon on kansainvälinen konserni, joka myy internetin välityksellä tuotteita, muun muassa mainitussa säännöksessä tarkoitettuja tallennusvälineitä.

11 Amazon on Itävaltaan sijoittautuneiden asiakkaiden, jotka ovat tätä varten aluksi tehneet sopimuksia Yhdysvaltoihin sijoittautuneen Amazon.com International Sales Inc:n kanssa ja sittemmin vuoden 2006 toukokuusta lukien Luxemburgiin sijoittautuneen Amazon EU Sàrl:n kanssa, internetissä tekemien tilausten perusteella saattanut markkinoille Itävallassa UhrG:n 42b §:n 1 momentissa tarkoitettuja tallennusvälineitä.

12 Austro-Mechana haastoi Amazonin Handelsgericht Wieniin ja vaati konsernin yhtiöitä yhteisvastuullisesti maksamaan UrhG:n 42b §:n 1 momentissa tarkoitetun asianmukaisen korvauksen tallennusvälineistä, jotka ne ovat saattaneet markkinoille Itävallassa vuosina 2002–2004.

13 Vuoden 2004 ensimmäisellä puoliskolla markkinoille saatetuista tallennusvälineistä Austro-Mechana on esittänyt korvausvaatimuksen, jonka määrä on 1 856 275 euroa. Muun Austro-Mechanan maksuvaatimusta koskevan ajanjakson osalta se vaati, että Amazon velvoitetaan esittämään tarvittavat kirjanpitotiedot, jotta se voi määrittää saatavansa suuruuden.

14 Handelsgericht Wien hyväksyi osatuomiossaan kirjanpidon esittämistä koskevan vaatimuksen ja päätti, että maksuvaatimus ratkaistaan myöhemmin. Koska mainittu tuomio pysytettiin muutoksenhaussa, Amazon saattoi asian ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen Oberster Gerichtshofin käsiteltäväksi.

15 Tässä tilanteessa Oberster Gerichtshof on päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko kyse direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta ’sopivasta hyvityksestä’, kun

a) direktiivin 2001/29 2 artiklassa tarkoitetuilla oikeudenhaltijoilla on yksinomaan yhteisvalvontajärjestön välityksellä oikeus asianmukaiseen korvaukseen toimijoilta, jotka saattavat kaupallisessa tarkoituksessa kyseisten oikeudenhaltijoiden teosten kappaleiden valmistamiseen soveltuvan välineen ensimmäistä kertaa kotimaan markkinoille vastikkeellisesti,

b) tämä oikeus ei ole riippuvainen siitä, tapahtuuko markkinoille saattaminen välittäjälle, luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille muuhun kuin yksityiseen käyttöön tai luonnollisille henkilöille yksityiseen käyttöön, mutta

c) sillä, joka käyttää välinettä kappaleen valmistamiseen oikeudenhaltijan suostumuksella tai vie välineen maasta ennen kuin se luovutetaan loppukäyttäjälle, on oikeus vaatia yhteisvalvontajärjestöä maksamaan korvaus takaisin?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

a) Onko kyse direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta ’sopivasta hyvityksestä’, jos ensimmäisen kysymyksen a kohdassa kuvailtu oikeus koskee ainoastaan markkinoille saattamista sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka käyttävät välinettä yksityiseen käyttöön tapahtuvaan kopiointiin?

b) Jos toisen kysymyksen a kohdassa esitettyyn kysymykseen vastataan myöntävästi:

Jos markkinoille saattaminen tapahtuu luonnollisille henkilöille, onko oletettava, että luonnolliset henkilöt käyttävät välinettä yksityiseen käyttöön tapahtuvaan kopiointiin, kunnes toisin osoitetaan?

3) Jos ensimmäiseen kysymykseen tai toisen kysymyksen a kohdassa esitettyyn kysymykseen vastataan myöntävästi:

Seuraako direktiivin 2001/29 5 artiklasta tai unionin oikeuden muista säännöksistä, että oikeutta saada sopiva hyvitys oikeuksien yhteisvalvontajärjestön välityksellä ei ole, jos oikeuksien yhteisvalvontajärjestö on lainsäädännön mukaan velvollinen maksamaan puolet tuotosta sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille eikä oikeudenhaltijoille?

4) Jos ensimmäiseen kysymykseen tai toisen kysymyksen a kohdassa esitettyyn kysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohta tai jokin muu unionin oikeuden säännös esteenä oikeuksien yhteisvalvontajärjestön hallinnoimalle, sopivaa hyvitystä koskevalle oikeudelle, jos jossain toisessa jäsenvaltiossa on jo maksettu – mahdollisesti unionin oikeuden vastaisesti – asianmukainen korvaus tallennusvälineen markkinoille saattamisesta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

16 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava niin, että se on esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamisesta ensimmäistä

kertaa sen alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti ja jossa samalla säädetään oikeudesta suoritettujen maksujen palautukseen siinä tapauksessa, että kyseisten välineiden lopullinen käyttö ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun esimerkkitapauksen alaan.

17 Tästä on palautettava mieleen, että mainitun direktiivin 2 artiklan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että kyseisessä säädöksessä tarkoitetuilla oikeudenhaltijoilla on yksinoikeus sallia tai kieltää suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kappaleen valmistaminen heidän teoksistaan, esitystensä tallenteista, äänitteistään, elokuviensa alkuperäiskappaleista ja niiden kopioista ja yleisradiolähetysten tallenteista.

18 Saman direktiivin 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää poikkeuksesta tai rajoituksesta mainittuun kappaleen valmistamista koskevaan yksinoikeuteen silloin, kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet, jotka on tehty yksityiseen käyttöön ja joiden käyttötarkoitus ei ole välittömästi tai välillisesti kaupallinen, mikä on niin kutsuttu ”yksityistä kopiointia” koskeva poikkeus.

19 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että jäsenvaltioiden on päättäessään ottaa käyttöön kansallisessa oikeudessaan yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen erityisesti säädettävä mainitun 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti ”sopivan hyvityksen” suorittamisesta kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille (ks. asia C-467/08, Padawan, tuomio 21.10.2010, Kok., s. I-10055, 30 kohta ja asia C-462/09, Stichting de Thuiskopie, tuomio 16.6.2011, Kok., s. I-5331, 22 kohta).

20 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että koska direktiivin 2001/29 säännöksissä ei säännellä nimenomaisesti kysymystä siitä, kuka on velvollinen maksamaan kyseisen sopivan hyvityksen, jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta siitä päättäessään (ks. em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 23 kohta). Sama koskee kyseisen hyvityksen muodosta, sitä koskevista yksityiskohtaisista järjestelyistä ja sen mahdollisesta tasosta päättämistä.

21 Silloin, kun direktiivi ei sisällä riittävän täsmällisiä unionin oikeuden arviointiperusteita direktiivistä johtuvien velvoitteiden määrittämiseksi, jäsenvaltioiden tehtävänä on nimittäin määrittää alueellaan asianmukaisimmat perusteet varmistaakseen unionin oikeuden ja erityisesti direktiivin asettamissa rajoissa direktiivin noudattamisen (ks. vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19.11.1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/100/ETY (EYVL L 346, s. 61) säädetystä poikkeuksesta yksinoikeudesta lainata yleisölle asia C-36/05, komissio v. Espanja, tuomio 26.10.2006, Kok., s. I-10313, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 35 perustelukappaleessa todetaan, sopivan hyvityksen muotoa, yksityiskohtaisia järjestelyjä ja mahdollista tasoa määriteltäessä on otettava huomioon kunkin tapauksen erityisolosuhteet.

23 Kyseisen direktiivin 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta yksityistä kopiointia koskevasta poikkeuksesta unionin tuomioistuin on jo todennut, että koska vahinkoa kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijalle aiheuttaa henkilö, joka valmistaa kappaleen suojatusta teoksesta yksityiseen käyttöönsä pyytämättä etukäteen lupaa kyseiseltä oikeudenhaltijalta, tällaisen henkilön on pääsääntöisesti korvattava mainittuun kappaleen valmistamiseen liittyvä vahinko rahoittamalla tälle oikeudenhaltijalle maksettava hyvitys (em. asia Padawan, tuomion 45 kohta ja em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 26 kohta).

24 Unionin tuomioistuin on kuitenkin myöntänyt, että kun otetaan huomioon ne käytännön vaikeudet, joita liittyy yksityisten käyttäjien yksilöintiin samoin kuin heidän velvoittamiseensa korvaamaan kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille aiheuttamansa vahinko, jäsenvaltiot voivat vahvistaa sopivan hyvityksen rahoittamiseksi ”yksityistä kopiointia koskevan maksun”, jota ei peritä kyseisiltä yksityishenkilöiltä vaan niiltä, joilla on hallinnassaan digitaaliseen kappaleen valmistamiseen

tarkoitettuja koneita, laitteita ja tarvikkeita ja jotka antavat tällä perusteella oikeudellisesti tai tosiasiallisesti näitä kappaleen valmistamiseen tarkoitettuja koneita, laitteita ja tarvikkeita yksityishenkilöiden käyttöön tai suorittavat heille kappaleenvalmistamispalvelun. Tällaisessa järjestelmässä henkilöiden, joilla on näitä kappaleen valmistamiseen tarkoitettuja koneita, laitteita ja tarvikkeita hallinnassaan, on suoritettava yksityistä kopiointia koskeva maksu (em. asia Padawan, tuomion 46 kohta ja em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 27 kohta).

25 Unionin tuomioistuin on vielä täsmentänyt, että koska kyseisessä järjestelmässä mahdollistetaan se, että maksuvelvolliset voivat vyöryttää yksityistä kopiointia koskevan maksun määrän mainittujen koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden käyttöön antamisesta tai suorittamastaan kappaleenvalmistamispalvelusta perimäänsä hintaan, maksusta aiheutuvasta kustannuksesta vastaa lopullisesti yksityinen käyttäjä, joka maksaa tämän hinnan, ja tätä on pidettävä yhteensopivana kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoiden ja suojatun aineiston käyttäjien etujen kesken vallitsevan ”oikeudenmukaisen tasapainon” kanssa (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 28 kohta).

26 Nyt käsiteltävässä asiassa UhrG:n 42b §:llä direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun sopivan korvauksen rahoittamiseksi käyttöön otetussa järjestelmässä yksityistä kopiointia koskevan maksun suorittamisesta vastaavat henkilöt, jotka kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti saattavat markkinoille kappaleiden valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä.

27 Kuten tämän tuomion 25 kohdassa on jo todettu, tällainen järjestelmä mahdollistaa lähtökohtaisesti sen, että maksuvelvollinen voi vyöryttää mainitun maksun määrän kyseisten välineiden myyntihintaan, joten kyseisen hinnan maksava yksityinen käyttäjä vastaa viime kädessä maksusta ”oikeudenmukaisen tasapainon” vaatimuksen mukaisesti, jos oletetaan, että mainittu käyttäjä on välineiden lopullinen vastaanottaja.

28 Unionin tuomioistuin on nimittäin katsonut, että 24 ja 25 kohdassa selostetun kaltainen sopivan hyvityksen rahoittamiseksi perustettu järjestelmä soveltuu yhteen mainittua ”oikeudenmukaista tasapainoa” koskevien edellytysten kanssa vain, jos kyseisiä kappaleen valmistamiseen tarkoitettuja laitteita, koneita ja tarvikkeita voidaan käyttää yksityiseen kopiointiin, jolloin niistä voi aiheutua vahinkoa suojatun teoksen tekijälle. Näiden edellytysten valossa digitaaliseen kappaleen valmistamiseen tarkoitetuista koneista, laitteista ja tarvikkeista perittävän yksityistä kopiointia koskevan maksun on välttämättä liityttävä näiden koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden käyttämiseen yksityiseen kopiointiin, joten yksityistä kopiointia koskevan maksun periminen erotuksetta kaikista digitaaliseen kappaleen valmistamiseen tarkoitetuista koneista, laitteista ja tarvikkeista, mukaan luettuna tilanne, jossa muut kuin luonnolliset henkilöt ovat hankkineet koneet, laitteet ja tarvikkeet selvästi muuhun tarkoitukseen kuin yksityistä kopiointia varten, ei ole yhteensopivaa direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan kanssa (em. asia Padawan, tuomion 52 ja 53 kohta).

29 Pääasiassa kyseessä oleva järjestelmä merkitsee kuitenkin sitä, että yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvista tallennusvälineistä, mukaan luettuna tilanne, jossa niiden loppukäyttö ei vastaa direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua esimerkkitapausta.

30 On siis kysyttävä, voiko tällaisessa tapauksessa oikeus saada maksettu maksu palautetuksi palauttaa ”oikeudenmukaisen tasapainon”, joka direktiivin 2001/29 vaatimusten mukaan on löydettävä kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoiden ja suojatun aineiston käyttäjien etujen välillä.

31 Tässä yhteydessä on todettava, että sopivan hyvityksen rahoitusjärjestelmä, jonka mukaan yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamisesta kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti ja johon liittyy samalla mainitunlainen oikeus palautukseen, saattaa silloin, kun tämän tuomion 24 kohdassa

mainitut käytännön vaikeudet tai muut samankaltaiset vaikeudet oikeuttavat tällaisen perimisen, olla direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen, kunhan kyseinen oikeus palautukseen on todellinen eikä sen toteuttamistapa tee maksetun maksun takaisin saamisesta suhteettoman vaikeaa.

32 Jos jäsenvaltio nimittäin on ottanut käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen kansallisessa oikeudessaan, kyseisen jäsenvaltion on alueellisen toimivaltansa mukaisesti varmistettava sopivan hyvityksen tosiasiallinen periminen kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille mainitun valtion alueella asuvien loppukäyttäjien suorittamasta suojattujen teosten kappaleiden valmistamisesta aiheutuneen vahingon korvaamiseksi (ks. vastaavasti em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 36 kohta). Silloin kun mainitunlaisessa perimisessä on vaikeuksia, jäsenvaltiolla on myös velvollisuus selvittää kyseiset vaikeudet ja ottaa huomioon kunkin tapauksen erityisolosuhteet.

33 Silloin kun käytännön vaikeuksia ei ole tai silloin kun ne eivät ole riittäviä, yksityistä kopiointia koskevan maksun perimisellä tallennusvälineistä ei ole tarvittavaa yhteyttä niiden käyttämiseen yksityiseen kopiointiin, joten kyseisen maksun periminen erotuksetta ei ole oikeutettua eikä mainittujen oikeudenhaltijoiden ja suojatun aineiston käyttäjien etujen välinen ”oikeudenmukainen tasapaino” toteudu.

34 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tarkastaa, kun kunkin kansallisen järjestelmän erityisolosuhteet ja direktiivissä 2001/29 säädetyt rajoitukset otetaan huomioon, oikeuttavatko käytännön vaikeudet mainitunlaisen sopivan hyvityksen rahoitusjärjestelmän, ja jos näin on, onko oikeus direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun esimerkkitapauksen ulkopuolelle jäävissä tilanteissa mahdollisesti maksettujen maksujen palautukseen todellinen ja sellainen, ettei sen toteuttamistapa tee kyseisten maksujen takaisin saamisesta suhteettoman vaikeaa.

35 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava ensinnäkin, vastaako se, että yksityistä kopiointia koskeva maksu peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamisesta kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti, kaikissa tapauksissa riittäviin käytännön vaikeuksiin. Kyseisessä asiayhteydessä on otettava huomioon Austro-Mechanan kirjallisissa huomautuksissaan ja istunnossa esiin tuoman ennakollisen vapautuksen käytön ulottuvuus, tehokkuus, käytettävissä olo, julkisuus ja yksinkertaisuus.

36 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava myös, että oikeuden saada maksu palautetuksi käytön ulottuvuus, tehokkuus, käytettävissä olo, julkisuus ja yksinkertaisuus mahdollistavat järjestelmästä mahdollisesti syntyvän epätasapainon korjaamisen todettuihin käytännön vaikeuksiin vastaamiseksi. Tästä on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa itsekin, että palautustilanteet eivät rajoitu nimenomaisesti UhrG:n 42b §:n 6 momentissa säädettyihin tilanteisiin.

37 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, ettei se ole esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamisesta ensimmäistä kertaa sen alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti ja jossa samalla säädetään oikeudesta suoritettujen maksujen palautukseen siinä tapauksessa, että kyseisten välineiden lopullinen käyttö ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun esimerkkitapauksen alaan, jos, kun kunkin kansallisen järjestelmän erityisolosuhteet ja direktiivissä 2001/29 säädetyt rajoitukset otetaan huomioon, käytännön vaikeudet oikeuttavat mainitunlaisen sopivan hyvityksen rahoitusjärjestelmän ja jos oikeus mahdollisesti maksettujen maksujen palautukseen on todellinen ja sellainen, ettei sen toteuttamistapa tee kyseisten maksujen takaisin saamisesta suhteettoman vaikeaa, minkä tarkastaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

Toinen kysymys

38 Koska toinen kysymys on toissijainen ensimmäiseen kysymykseen nähden ja koska ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus riippuu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen harkinnasta, myös toiseen kysymykseen on vastattava.

39 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava niin, että se on esteenä sille, että jäsenvaltio luo järjestelmässä, jossa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys rahoitetaan perimällä yksityistä kopiointia koskeva maksu, josta vastaavat henkilöt, jotka saattavat markkinoille kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä ensimmäistä kertaa sen alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti, kumottavissa olevan olettaman kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden yksityisestä käytöstä tilanteessa, jossa niitä saatetaan markkinoille luonnollisille henkilöille.

40 Tästä on todettava, että kun otetaan huomioon jäsenvaltioilla oleva laaja harkintavalta mainitun hyvityksen muotoa, yksityiskohtaisia järjestelyjä ja mahdollista tasoa määriteltäessä, ne voivat säätää olettamista erityisesti silloin, kun – kuten tämän tuomion 32 kohdassa on muistutettu – sopivan hyvityksen tosiasialliseen perimiseen kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille niiden alueella aiheutuneen vahingon korvaamiseksi liittyy vaikeuksia.

41 UhrG:n 42b §:ssä säädettyä rahoitusjärjestelmää muistuttavien rahoitusjärjestelmien yhteydessä unionin tuomioistuin on jo todennut, että kun kyseiset kappaleen valmistamiseen soveltuvat tallennusvälineet on annettu luonnollisten henkilöiden käyttöön yksityiskäyttöä varten, ei ole välttämätöntä näyttää toteen, että he ovat todella tehneet näiden välineiden avulla yksityisiä kopioita ja että he ovat siten todella aiheuttaneet vahinkoa kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille, koska näiden luonnollisten henkilöiden voidaan oikeutetusti olettaa käyttävän täysin hyväkseen sitä, että he saavat kyseiset välineet käyttöönsä, eli heidän oletetaan käyttävän kaikkia mainittuihin välineisiin liittyviä toimintoja, mukaan luettuna kappaleen valmistaminen (em. asia Padawan, tuomion 54 ja 55 kohta).

42 Tallennusvälineiden pelkkä kappaleenvalmistamiskapasiteetti riittää nimittäin oikeuttamaan yksityistä kopiointia koskevan maksun perimisen, mikäli kyseiset välineet on annettu luonnollisten henkilöiden yksityiseen käyttöön (em. asia Padawan, tuomion 56 kohta).

43 Kun kuitenkin otetaan huomioon käytännön vaikeudet sen määrittämisessä, onko kappaleen valmistamiseen soveltuva tallennusväline tarkoitettu yksityiseen käyttöön, kumottavissa olevan olettaman asettaminen mainitunlaisesta käytöstä silloin, kun kyseinen väline annetaan luonnollisen henkilön käyttöön, on lähtökohtaisesti oikeutettua ja vastaa ”oikeudenmukaista tasapainoa”, joka on löydettävä kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoiden ja suojatun aineiston käyttäjien etujen välillä.

44 On kansallisen tuomioistuimen tehtävä tarkastaa, kun kunkin kansallisen järjestelmän erityisolosuhteet ja direktiivissä 2001/29 säädetyt rajoitukset otetaan huomioon, oikeuttavatko kyseisten välineiden käytön yksityisen tarkoituksen määrittämiseen liittyvät käytännön vaikeudet mainitunlaisen olettaman asettamisen, ja varmistaa joka tapauksessa, ettei säädetty olettama johda siihen, että yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään tilanteissa, joissa kyseisten välineiden loppukäyttö jää selvästi direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun esimerkkitapauksen ulkopuolelle.

45 Näin ollen toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio luo järjestelmässä, jossa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys rahoitetaan perimällä yksityistä kopiointia koskeva maksu, josta vastaavat henkilöt, jotka saattavat markkinoille kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti,

kumottavissa olevan olettaman tällaisten tallennusvälineiden yksityisestä käytöstä tilanteessa, jossa niitä saatetaan markkinoille luonnollisille henkilöille, kun kyseisten välineiden käytön yksityisen tarkoituksen määrittämiseen liittyvät käytännön vaikeudet oikeuttavat mainitunlaisen olettaman asettamisen ja kunhan säädetty olettama ei johda siihen, että yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään tilanteissa, joissa kyseisten välineiden loppukäyttö jää selvästi mainitussa säännöksessä tarkoitetun esimerkkitapauksen ulkopuolelle.

Kolmas kysymys

46 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy lähinnä, onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava niin, että oikeus kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun sopivaan hyvitykseen tai kyseisen hyvityksen rahoittamiseen tarkoitettu yksityistä kopiointia koskeva maksu voidaan sulkea pois sen vuoksi, että puolta mainitun hyvityksen tai maksun nojalla saaduista tuotoista ei makseta suoraan kyseiseen hyvitykseen oikeutetuille vaan se maksetaan kyseisten oikeudenhaltijoiden hyväksi perustetuille sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille.

47 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun sopivan hyvityksen periminen ja suuruus liittyvät vahinkoon, joka kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille aiheutuu siitä, että heidän suojatuista teoksistaan valmistetaan ilman lupaa kappaleita yksityiseen käyttöön. Tästä näkökulmasta sopivan hyvityksen on katsottava olevan korvaus kyseisille oikeudenhaltijoille aiheutuneesta vahingosta, ja se on siis välttämättä laskettava yksityistä kopiointia koskevasta poikkeuksesta oikeudenhaltijoille aiheutuvan vahingon perusteella (ks. em. asia Padawan, tuomion 40 ja 42 kohta).

48 Unionin tuomioistuin on lisäksi jo todennut kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoiden oikeudesta sopivaan hyvitykseen yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen nojalla, että mistään direktiivin 2001/29 säännöksestä ei ilmene, että unionin lainsäätäjän aikomuksena olisi ollut antaa kyseiseen hyvitykseen oikeutetuille mahdollisuus luopua oikeudestaan (asia C-277/10, Luksan, tuomio 9.2.2012, 105 kohta).

49 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 76 kohdassa, direktiivissä 2001/29 ei kuitenkaan velvoiteta jäsenvaltioita, jotka ovat ottaneet yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen käyttöön kansallisessa oikeudessaan, varmistamaan, että koko sopiva hyvitys maksetaan siihen oikeutetuille rahana, eikä siinä myöskään kielletä jäsenvaltioita säätämästä niillä olevan laajan harkintavallan puitteissa, että osa kyseisestä hyvityksestä annetaan välillisenä korvauksena.

50 Tältä osin se, että sopivan hyvityksen on katsottava olevan korvaus kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen käyttöön ottamisesta aiheutuneesta vahingosta ja että se on siis välttämättä laskettava kyseisen vahingon perusteella, ei ole este sille, että osa sopivaksi hyvitykseksi tarkoitetuista tuotoista maksetaan oikeudenhaltijoille välillisesti heidän hyväkseen perustettujen sosiaali- ja kulttuurialan laitosten kautta.

51 Kuten julkisasiamies on nimittäin todennut ratkaisuehdotuksensa 76 kohdassa, yksityistä kopiointia koskeva korvausjärjestelmä on tällä hetkellä välttämättä epätäsmällinen järjestelmä suhteessa suurimpaan osaan tallennusvälineistä, koska on käytännössä mahdotonta määrittää, mistä teoksesta kappaleita on valmistettu, kuka niitä on valmistanut ja mitä välinettä tähän on käytetty.

52 Lisäksi on todettava, että mainitunlainen järjestelmä, jossa sopivaan hyvitykseen oikeutetut saavat sen välillisesti, täyttää erään direktiivissä 2001/29 tavoitellun immateriaalioikeuksien riittävän oikeudellisen suojan päämäärän, joka on – kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 10 ja 11 perustelukappaleista ilmenee – varmistaa, että eurooppalaisella kulttuuria luovalla toiminnalla ja kulttuurituotannolla on käytettävissä tarpeelliset voimavarat, jotta oikeudenhaltijat voivat jatkaa luovaa ja taiteellista työtään, ja taata, että teosten tekijät ja esittäjät voivat toimia riippumattomina ja arvonsa mukaisesti.

53 Näin ollen se, että osa direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyksi sopivaksi hyvitykseksi tarkoitetuista tuotoista osoitetaan kyseiseen hyvitykseen oikeutettujen hyväksi perustetuille sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille, ei sellaisenaan ole mainitun hyvityksen tavoitteen vastaista, kunhan kyseiset sosiaali- ja kulttuurialan laitokset todella hyödyttävät mainittuja oikeudenhaltijoita eivätkä kyseisten laitosten toimintatavat ole syrjiviä, minkä tarkastaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä.

54 Ei nimittäin olisi kyseisen hyvityksen tavoitteen mukaista, että kyseiset laitokset myöntäisivät hyvityksestä koituvan edun muille henkilöille kuin oikeudenhaltijoille tai sulkisivat sen ulkopuolelle oikeudellisesti tai tosiasiallisesti oikeudenhaltijat, joilla ei ole kyseisen jäsenvaltion kansalaisuutta.

55 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että oikeutta kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun sopivaan hyvitykseen tai kyseisen hyvityksen rahoittamiseen tarkoitettua yksityistä kopiointia koskevaa maksua ei voida sulkea pois sen vuoksi, että puolta mainitun hyvityksen tai maksun nojalla saaduista tuotoista ei makseta suoraan kyseiseen hyvitykseen oikeutetuille vaan se maksetaan kyseisten oikeudenhaltijoiden hyväksi perustetuille sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille, kunhan kyseiset sosiaali- ja kulttuurialan laitokset todella hyödyttävät mainittuja oikeudenhaltijoita eivätkä kyseisten laitosten toimintatavat ole syrjiviä, minkä tarkastaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä.

Neljäs kysymys

56 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava niin, että jäsenvaltion asettama velvollisuus maksaa yksityistä kopiointia koskeva maksu, jonka tarkoituksena on rahoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys, saatettaessa markkinoille kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä voidaan sulkea pois sen vuoksi, että jossakin toisessa jäsenvaltiossa on jo maksettu vastaava maksu.

57 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa asetetaan jäsenvaltiolle, joka ottaa kansallisessa oikeudessaan käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen, velvollisuus saavuttaa tietty tulos siinä mielessä, että kyseisen valtion on toimivaltansa rajoissa varmistettava sellaisen sopivan hyvityksen tosiasiallinen periminen, jolla on tarkoitus korvata loukatuille kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille aiheutunut vahinko, etenkin, jos vahinko on aiheutunut mainitun jäsenvaltion alueella (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 34 kohta).

58 Kun otetaan huomioon se, että vahingon korvaaminen on lähtökohtaisesti niiden loppukäyttäjien asiana, jotka valmistavat kappaleen suojatusta teoksesta yksityiseen käyttöönsä pyytämättä etukäteen lupaa kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijalta ja jotka aiheuttavat näin ollen viimeksi mainitulle vahinkoa, voidaan olettaa, että korvausta edellyttävä vahinko aiheutuu sen jäsenvaltion alueella, jolla kyseiset loppukäyttäjät asuvat (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 35 kohta).

59 Tästä seuraa, että jos jäsenvaltio on ottanut käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen kansallisessa oikeudessaan ja jos suojatusta teoksesta yksityisesti kappaleen valmistavat loppukäyttäjät asuvat sen alueella, kyseisen jäsenvaltion on alueellisen toimivaltansa mukaisesti varmistettava sopivan hyvityksen tosiasiallinen periminen kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille mainitun valtion alueella aiheutuneen vahingon korvaamiseksi (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 36 kohta).

60 Lisäksi on muistutettava, että kyseisen jäsenvaltion valitsema hyvityksen perimistä koskeva järjestelmä ei voi merkitä sitä, ettei mainittuun jäsenvaltioon sovelleta sellaista tietyn tuloksen saavuttamista koskevaa velvollisuutta, jonka mukaan jäsenvaltion on taattava loukatuille kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille sopivan hyvityksen tosiasiallinen maksaminen korvauksena sen alueella aiheutuneesta vahingosta (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 39 kohta).

61 Kyseiseen velvollisuuteen ei ole vaikutusta sillä, että etäsopimusten tapauksessa elinkeinonharjoittajana toimiva myyjä, joka antaa kyseisen jäsenvaltion alueella asuvien ostajien käyttöön loppukäyttäjinä kappaleen valmistamiseen tarkoitettuja koneita, laitteita ja tarvikkeita, on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon (em. asia Stichting de Thuiskopie, tuomion 40 kohta).

62 Kun otetaan huomioon se, että – kuten tämän tuomion 47 kohdassa on muistutettu – sopivan hyvityksen on katsottava olevan korvaus kappaleen valmistamista koskevan yksinoikeuden haltijoille yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen käyttöön ottamisesta aiheutuneesta vahingosta ja että se on siis välttämättä laskettava kyseisen vahingon perusteella, ei voida pätevästi väittää, että kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden siirtäminen jäsenvaltiosta toiseen voisi lisätä kyseisille oikeudenhaltijoille aiheutuvaa vahinkoa.

63 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ei nimittäin säädetä kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamista koskevasta sopivasta hyvityksestä vaan luonnollisen henkilön itse mille tahansa välineelle valmistamaa kappaletta, joka on tehty yksityiseen käyttöön ja jonka käyttötarkoitus ei ole välittömästi tai välillisesti kaupallinen, koskevasta hyvityksestä. Mainitunlaista valmistamista ei kuitenkaan tapahdu sillä, että kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä siirretään jäsenvaltiosta toiseen.

64 Koska jäsenvaltion, joka on ottanut käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen kansallisessa oikeudessaan ja jossa loppukäyttäjät, jotka valmistavat yksityisesti kappaleen suojatusta teoksesta, asuvat, on alueellisen toimivaltansa mukaisesti varmistettava sopivan hyvityksen tosiasiallinen periminen oikeudenhaltijoille aiheutuneen vahingon korvaamiseksi, siihen, että kyseisen hyvityksen rahoittamiseen tarkoitettu maksu on jo maksettu jossakin toisessa jäsenvaltiossa, ei voida vedota kyseisen hyvityksen tai sen rahoittamiseen tarkoitetun maksun maksamiselta välttymiseksi ensin mainitussa jäsenvaltiossa.

65 Henkilö, joka on ennakolta maksanut kyseisen maksun sellaisessa jäsenvaltiossa, jolla ei ole alueellista toimivaltaa, voi kuitenkin vaatia, että maksu palautetaan hänelle kyseisen valtion kansallisen oikeuden mukaan.

66 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että jäsenvaltion asettamaa velvollisuutta maksaa yksityistä kopiointia koskeva maksu, jonka tarkoituksena on rahoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys, saatettaessa markkinoille kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä ei voida sulkea pois sen vuoksi, että jossakin toisessa jäsenvaltiossa on jo maksettu vastaava maksu.

Oikeudenkäyntikulut

67 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, ettei se ole esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään erotuksetta kappaleen valmistamiseen soveltuvien tallennusvälineiden markkinoille saattamisesta ensimmäistä kertaa sen alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti ja jossa samalla säädetään oikeudesta suoritettujen maksujen palautukseen siinä tapauksessa, että kyseisten välineiden lopullinen käyttö ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun esimerkkitapauksen alaan, jos, kun kunkin kansallisen järjestelmän erityisolosuhteet ja direktiivissä 2001/29 säädetyt rajoitukset otetaan huomioon, käytännön vaikeudet oikeuttavat mainitunlaisen sopivan hyvityksen rahoitusjärjestelmän ja jos oikeus mahdollisesti maksettujen maksujen palautukseen on todellinen ja sellainen, ettei sen toteuttamistapa tee kyseisten maksujen takaisin saamisesta suhteettoman vaikeaa, minkä tarkastaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.**

2) **Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio luo järjestelmässä, jossa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys rahoitetaan perimällä yksityistä kopiointia koskeva maksu, josta vastaavat henkilöt, jotka saattavat markkinoille kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueella kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti, kumottavissa olevan olettaman tällaisten tallennusvälineiden yksityisestä käytöstä tilanteessa, jossa niitä saatetaan markkinoille luonnollisille henkilöille, kun kyseisten välineiden käytön yksityisen tarkoituksen määrittämiseen liittyvät käytännön vaikeudet oikeuttavat mainitunlaisen olettaman asettamisen ja kunhan säädetty olettama ei johda siihen, että yksityistä kopiointia koskevaa maksua peritään tilanteissa, joissa kyseisten välineiden loppukäyttö jää selvästi mainitussa säännöksessä tarkoitetun esimerkkitapauksen ulkopuolelle.**

3) **Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että oikeutta kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun sopivaan hyvitykseen tai kyseisen hyvityksen rahoittamiseen tarkoitettua yksityistä kopiointia koskevaa maksua ei voida sulkea pois sen vuoksi, että puolta mainitun hyvityksen tai maksun nojalla saaduista tuotoista ei makseta suoraan kyseiseen hyvitykseen oikeutetuille vaan se maksetaan kyseisten oikeudenhaltijoiden hyväksi perustetuille sosiaali- ja kulttuurialan laitoksille, kunhan kyseiset sosiaali- ja kulttuurialan laitokset todella hyödyttävät mainittuja oikeudenhaltijoita eivätkä kyseisten laitosten toimintatavat ole syrjiviä, minkä tarkastaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä.**

4) **Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että jäsenvaltion asettamaa velvollisuutta maksaa yksityistä kopiointia koskeva maksu, jonka tarkoituksena on rahoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sopiva hyvitys, saatettaessa markkinoille kaupallisessa tarkoituksessa ja vastikkeellisesti kappaleen valmistamiseen soveltuvia tallennusvälineitä ei voida sulkea pois sen vuoksi, että jossakin toisessa jäsenvaltiossa on jo maksettu vastaava maksu.**

Allekirjoitukset